

Ne féljünk a varangyoktól!

A KÉTÉLTŰEKSEL SZEMBENI ELLENÉRZÉSEK OLDÁSÁRA KEZDEMÉNYEZTE AZ ÉV KÉTÉLTŰJE VÁLASZTÁST A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET KÉTÉLTŰ- ÉS HÜLLŐVÉDELMI SZAKOSZTÁLYA. AZ IDÉN HAZÁNK EGYIK LEGGYAKORIBB BÉKÁJA, A ZÖLD VARANGY NYERTE EL EZT A CÍMET.

A zöld varangy (*Bufoles viridis*) tulajdonképpen fajcsoport, csak Európában öt különböző változata különíthető el. Alapvetően Közép- és Kelet-Európában, valamint Ázsia nagy területein honos, szárazföldi béka, alkalmazkodott a szárazsághoz. Nyílt, napsütéses, száraz, meleg vidéken fordul elő, kedveli a parlagokat, a felásott területeket, és kerüli a zárt, sötét erdőket. Településeken, kertekben is szívesen él, sikeresen alkalmazkodott a mesterséges környezethez.

A hímek többnyire 7-8, a nőstények 9-10 cm-re nőnek meg. Feje rövid és szélesebb, mint amilyen hosszú, írisze gyönyörű zöld. Más békafajjal összetéveszthetetlen, szürkés-, esetleg olívdzöld vagy sárgás alapszínű sötétzöld foltos mintázata van, a foltokban piros pöttyök is lehetnek. Bőre kevésbé szemölcsös, inkább dudoros, hasa világos, szürke márványozott mintával. Apró ugrásokkal, viszonylag gyorsan mozog. Fültőmirigyei bufotoxint termelnek, ami távol tartja a kisebb vadászokat. Ez a mérge emberre nem veszélyes, csak nyálkahártya-izgató hatású.

Rágcsálók elhagyott odúiban, farönkök, kövek alatti mélyedésekben húzódik meg nappal, de maga is és kisebb üregeket. Éjjel jár vadászni rovarokból, ászkarákokból, pókokból vagy gilisztákból álló zsákmányai után. Téli pihenőjét követően áprilisban bújik elő és szeptember végén vonul el ismét teletőre. A párzási időszak április-májusban szokásos, olyankor fölkeresik a környékbeli vizeket. A hímek sötétedés után pirregő hangon hívogatják a nőstényeket. Egy zöld varangy akár 10-12 ezer petét rakhat, több méter hosszú petezsinórok formájában. Az ebihalak elhalt vízínövényekkel és algákkal táplálkoznak, nyár derekára alakulnak át 1-2 cm hosszú békává. Ivarérettségüket 2-4 éves korukban érik el, és 14 évig is élhetnek. A zöld varangy Magyarországon védett, természetvédelmi értéke 10 ezer forint. A klímaváltozás okozta aszályok, a települési zöldterületek eltűnése, vagy a bűvöhelyektől mentes „steril” kertek terjedése veszélyezteti az állományukat, nem is beszélve arról, mennyi békát gázolnak el autók, amikor tavasszal a szaporodóhelyekre vonulnak.

H. Cs.

Különböző színváltozatokban ismert, Európában ötfélet tartanak számon